

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертационния труд на Румен Иванов Йосифов-докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Водни спортове“ на тема: „Технико-тактически профил на стила кроул при плувци от световния елит“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 7.6. Спорт, научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортна тренировка (вкл. МЛФ)“

Научен ръководител: доц. Николай Изов, доктор

Рецензент: доц. Христо Константинов, доктор

Дисертационният труд е разработен в обем от 195 стр., 35бр. приложения с обем от 90 стр. – общо 285 стр. Съдържа 35 таблици, 65 фигури и 2 снимки. Литературните източници са 62 на кирилица и 62 на латиница. Използван е литературен български език, илюстрирана е богато и като цяло прецизно оформена.

Цел на изследването е установяване на съвременния технико-тактически профил на стила кроул в мъжките дисциплини от официалната програма на Олимпийските игри и Световни първенства. Представен е мащабен по обхват и обем, комплексен опит за изясняване на съвременни технико-тактически профил на най-широко представения стил в Олимпийската програма-стилът кроул.

От поставените задачи се установява, че автора използва утвърдените в науката и в специалната литература интегрални технически параметри-темп, крачка и скорост, както и богатата налична информация от биомеханични анализи на ФИНА и ЛЕН. По същество с друг терминологичен апарат като „Технико-тактически профил“ (заглавието на труда), авторът прави опит за съществен принос в познанието за моделните характеристики на състезателната дейност в стила кроул.

За постигането на целта, автора решава и една на пръв поглед странична задача, каквато е метрологичното проучване и сравнителен

анализ на различните методики за Анализ на състезателната дейност, с които работят различните изследователски бригади на ФИНА и ЛЕН в периода 1992-2009 г. За да осигури сравняемост и съпоставимост на всички елементи, показатели и зони на състезателните дистанции, авторът е обследвал и систематизирал методиките, прилагани в края на XX век и началото на XXI век, в резултат на което ни се предлага една прецизна експертиза на посочените метрологични аспекти.

Наред с получените крайни резултати, анализирани в гл. III и задължителното онагледяване към дисертацията, се представят многобройни приложения, повечето от които представляват първичните оригинални данни от работата на научните бригади, регистрирали всяко отделно първенство. Те съдържат многобройни параметри от преодоляването на дистанцията от всички финалисти, което представлява безценен информационен масив и същевременно исторически летопис за състезателната практика на светила в кроула, като Александър Попов, Том Джагър, Мат Бионди, Питър Ван де Хугенбанд, Ян Торп, Ален Бернар, Пол Бидерман, Цезар Сиело, Антони Ървин и др.

Изследваните параметри сред които централни са скорост, темп, крачка, краен резултат във всяка една от междинните зони, са обработени с помощта на корелационен анализ, който установява взаимоотношенията и наличните зависимости между тях.

Обект на изследване са финалистите от Олимпийските игри през 1992г., 2000 г. и 2004 г., както и от Световните първенства, поведени 1998, 2003, 2005 и 2009 г. Общия брой на документираните и обработени случаи е над 1200 с между 16 и 30 параметъра за различните по дължина състезателни дисциплини.

За гл. I би трябвало да подчертаем безспорните достойнства на изчерпателното и високо професионално композиране на литературния обзор. Обобщените факти и обстоятелства, свързани с появата и развитието на стила кроул в исторически план, обогатяват и задълбочават научната информация, заложена в учебната литература и са отлична предпоставка за по-късно издаване на полезни ръководства за студенти и специалисти.

В гл. III „Анализ на получените резултати“, авторът е изложил като краен резултат модели за преодоляване на дистанцията, които са синтезирани от мащабен изследователски материал. Направена е значителна положителна крачка в сравнение с познатите ни от последната четвърт на XX век моделни характеристики, базирани върху наблюдения на единични представители на стила кроул, което беше свързано с липсата на съвременната видеокомпютърна техника и методика.

Наред с получените внушителни като обем и качество резултати, на лице са определени научни достойнства и приноси, които е необходимо специално да се подчертаят:

-авторът е отделил изключително голямо внимание и обем в анализа при проследяване на скоростта, темпа и крачката в отделните части от дистанциите като същевременно обобщава богатия фактически материал, в съществени заключения и практически изводи. Значително са подобрени и задълбочени педагогическите аспекти и на анализа, в сравнение с предишните варианти на дисертацията;

-акцентът върху интегралните технически параметри е свързан непосредствено с изводи в областта на тактиката за преодоляване на дистанцията. В отделни раздели на анализа концентрацията върху скорост, темп и крачка му позволяват да даде ясни препоръки за тактиката, което в същност е една от най-добре решените задачи на изследване;

-във всяка една от дисциплините авторът е установил най-често по 3 или 4 основни модели на поведение, като ги описва подробно и изчерпателно. Изведени са на преден план най-успешните случаи и ефективни комбинации на скорост, темп и крачка и са елиминирани представителите на неефективните тактически варианти.

-в „Приноси на научния труд“ (стр.188)т.2 е посочено: „Въз основа на установеното богато разнообразие от комбинации на скорост, темп и крачка са изведени три основни варианта, които обобщават закономерното им поведение при всички официални дисциплини от програмата на свободния стил, независимо от дължината на дистанцията“. Тук установяваме наличието на сериозна претенция от страна на автора за коригиране и допълване на една фундаментална закономерност,

установена през последните 30-40 г. и заложена в научната литература, описваща промените в скорост, темп и крачка при развитие процесите на умора в състезателното плуване.

Ако тази находка бъде потвърдена в бъдещи изследвания и за другите три стила, то това би било най-съществения научен принос и качествено ново знание в областта на моделирането на състезателната дистанция.

Наред с установените научни приноси и безспорни достойнства на представения за защита труд е необходимо да се отбележи значителния му обем, който надхвърля утвърдените стандарти. Това е слабост, която не би трябвало да се абсолютизира, тъй като обема не е за сметка на раздут литературен обзор, а на поставени голям брой свръхамбициозни задачи на изследване. Препоръчваме запазване и съхраняване на многобройните приложения в официалния екземпляр, тъй като представляват богат информационен масив.

Заключение: Представено е актуално сериозно научно изследване, което отразява състезателната практика на най-добрите кроулисти в света. На високо научно ниво са анализирани многобройните аспекти на състезателната дейност, което ми дава основание да предложа на Уважаемото жури, да присъди на кандидата Румен Иванов Йосифов образователната и научна степен „Доктор“.

19.08.2016 г.

Рецензент: 

(доц.Хр.Константинов, доктор)